



Onderwerp : Cacaofabriek
B&W vergadering : 20 januari 2015
Dienst / afdeling : Samenleving en Economie

Aan de gemeenteraad,

De Cacaofabriek is medio maart 2014 geopend. Een prachtig gebouw met culturele functies, horeca en een tiental creatieve bedrijven. De opening heeft ongeveer tienduizend bezoekers getrokken, maar ook in de periode daarna waren er vele belangstellenden die een kijkje kwamen nemen. Nog steeds trekt de Cacaofabriek veel bezoekers. Voor een bezoek van pop, film, kunst of horeca, maar ook velen voor een rondleiding, symposium of om te vergaderen.

Het college van B&W waardeert het werk dat de huidige professionals, bestuur en vrijwilligers voor de Cacaofabriek doen. Mensen met tomeloze inzet en het culturele hart op de juiste plaats. Ondanks deze inzet hebben het college van B&W, de gemeenteraad en ook vele anderen geconstateerd dat een aantal zaken bij Cacaofabriek al snel na opening niet liep zoals gewenst en afgesproken. Het bestuur van de stichting Cultuurpromotie Helmond (afkorting SCH, fusiestichting Lakei/filmhuis) heeft hierop in juni van dit jaar aan de gemeente gevraagd of de gemeente het initiatief wilde nemen in het in gang zetten van een optimalisatietraject. Zowel de gemeente als het (vrijwillige) bestuur concludeerde toen dat de problemen boven het hoofd van de organisatie gegroeid waren en dat wachten met ingrijpen funest zou zijn. Ons college heeft besloten om gehoor te geven aan de vraag van het bestuur en budget ter beschikking te stellen voor dit verbeter- en optimalisatietraject met als eindresultaat een nieuw meerjaren-bedrijfsplan.

In dit raadsvoorstel treft u de huidige stand van zaken alsook het voorstel voor de toekomst aan. Via drie raadsinformatiebrieven bent u over het voorgaande in 2014 geïnformeerd. In juni over de start van het optimalisatietraject, in oktober over de voortgang en in december over de liquiditeit.

De huidige stand van zaken is als volgt:

- Uiteraard zijn er het afgelopen halfjaar al een aantal slagen gemaakt. Zo is de financiële administratie op orde en begint de Horeca steeds beter te lopen, mede dankzij de advisering en ondersteuning van een horecabedrijf. De Programmering/Marketing/PR wordt in één team samen met Theater Speelhuis opgepakt en ook de organisatie van de facilitaire zaken, verhueringen, receptie en organisatie & personeel is kritisch bekeken en hiervoor is een advies opgenomen in het bedrijfsplan.
- Op 9 januari jl. heeft het bestuur SCH het door BMC opgestelde bedrijfsplan (d.d. dec 2014) aangeboden aan het college van B&W.
- Met de kennis van nu kan gesteld worden dat de financiële prognoses te rooskleurig waren ingeschat voor de beginjaren. Hierin is Helmond niet uniek. Andere cultuurinitiatieven als de Verkadefabriek, ECI, Plaza Futura of de Drufabriek gaven/geven eveneens een negatief beeld bij de aanvang van deze projecten. Duidelijk is dat er een langere opstarttermijn gegund moet worden alvorens de exploitatie goed kan gaan verlopen.

In de commissie Omgeving van 20 januari jl. bent u via een presentatie uitgebreid geïnformeerd over de stand van zaken, het aangeboden bedrijfsplan en alle afwegingen. Op basis hiervan stellen wij het onderstaande raadsbesluit aan u voor. Hieronder treft u een toelichting aan.

Bij een stad als Helmond horen deze culturele functies. Uitgangspunt is dus in ieder geval behoud van de functies pop en film en een doorstart met een optimalisatietraject. In opdracht van het bestuur SCH heeft BMC een bedrijfsplan opgesteld. In het bedrijfsplan heeft BMC geadviseerd om beide cultuurstichtingen in de Cacaofabriek te fuseren. Dit bedrijfsplan gaat dus zowel in op SCH als het kunstenaarsinitiatief De Nederlandsche Cacaofabriek (DNCF). Het bedrijfsplan biedt een basis voor de toekomst maar moet ook worden geplaatst in het kader van de voorgenomen bezuinigingen op het programma Cultuur. Het plan bevat



vele goede bouwstenen, maar er dient ruimte te zijn voor keuzes en optimalisaties die consequenties hebben voor de financiële invulling. Het advies is dan ook om aan het nieuwe bestuur de opdracht te verlenen om te komen tot een sluitende exploitatie per 1-1-2019 waarbij er ruimte is om het cultuurconcept aan te passen. Het nieuwe bestuur bestaat uit drie Helmonders met als achtergrond, algemeen directeur van een grote onderwijsstichting, financieel directeur van een multinational en voormalig directeur van een arbodienst. De gemeente en het nieuwe bestuur willen, gelet op het belang van de SCH voor de Cacaofabriek en Helmond, borgen dat de exploitatie en het nog nader te bepalen inhoudelijke concept worden gerealiseerd. Daarom evalueren zij samen 1 jaar na vaststelling van het aangepaste bedrijfsplan of de ontwikkelingen voldoende vertrouwen geven om in deze vorm verder te gaan dan wel in aangepaste vorm. De huidige juridische rechtsvorm met een nieuw stichtingsbestuur voor de SCH biedt de beste kansen voor een goede toekomst voor de hierbij behorende culturele functies in de Cacaofabriek. Een nieuw krachtig bestuur met een goed netwerk in de stad werkt met ondersteuning van de gemeente aan de toekomst van de Cacaofabriek. De gemeente handelt vanuit vertrouwen in de professionaliteit van het nieuwe bestuur. Gelet op de financiële risico's voor de toekomst, gaat de gemeente wel uit van intensief toezicht.

Dit toezicht bestaat uit:

- a) Het college van B&W neemt een besluit over het aangepaste bedrijfsplan van het nieuwe bestuur, dit vormt de basis voor de toekomst van de Cacaofabriek;
- b) De raad neemt in het kader van de Voorjaarsnota een besluit over de financiële gevolgen van het bedrijfsplan;
- c) Het nieuwe bestuur van de Stichting Cultuurpromotie Helmond legt elke drie maanden verantwoording af aan het college over de voortgang en genomen besluiten;
- d) Een ambtelijke werkgroep van minimaal 2 personen met voldoende expertise ondersteunt het bestuur in 2015. Deze ambtelijke werkgroep kan op verzoek van het bestuur aanwezig zijn bij de bestuursvergaderingen van de stichting en kan op verzoek van het bestuur ook worden betrokken bij het periodiek rapporteren.
- e) De ambtelijke werkgroep ziet aan de hand van de voorgangsrapportages toe op het naleven van de subsidievoorwaarden en afspraken.

De financiële inzet voor de Cacaofabriek plaatsen wij in het licht van de voorgenomen structurele bezuinigingen op het programma Cultuur. Het voortzetten van de Stichting Cultuurpromotie Helmond als drager van de Cacaofabriek vraagt om een tijdelijke financiële impuls voor de periode van 4 jaar. Het bedrag hiervan dient bepaald te worden in samenspraak met het nieuwe bestuur en via de voorjaarsnota voorgelegd te worden aan de gemeenteraad. Het jaar 2015 is daarbij een overgangsjaar waarvoor zeker extra gemeentelijke middelen met een maximum van € 360.000,- benodigd zijn. Het doel is om tot een sluitende exploitatie te komen zonder extra subsidies. Het nieuwe bestuur heeft aangegeven dat zij zich hiertoe tot het uiterste gaat inspannen en mogelijkheden daartoe ziet. Het nieuwe bestuur heeft hiervoor enerzijds handelingsruimte nodig maar anderzijds zijn er belangrijke kaders en randvoorwaarden voor de gemeente. Deze zijn hieronder opgenomen in 'Culturele kaders en overige randvoorwaarden voor de Cacaofabriek'.

De culturele kaders en randvoorwaarden voor de Cacaofabriek

Voorgesteld wordt om het nieuwe bestuur heldere culturele kaders mee te geven, maar ook een aantal aanvullende randvoorwaarden. Dit is als volgt:

- a) Gemeentelijk wordt van SCH / Cacaofabriek verwacht dat deze zich in de loop van de komende jaren (2015, 2016 en 2017) ontwikkelt tot een open cultureel huis voor de inwoners van Helmond en omgeving. Een cultureel huis ook dat ruimte en podium biedt voor talentontwikkeling en andere Helmondse culturele instellingen om te creëren en te presenteren. De SCH is hiervoor de dragende partij, qua huisvesting en exploitatie gefaciliteerd middels gemeentelijk subsidie.
- b) De cultuurvoorzieningen pop en film dienen laagdrempelig te zijn, dit geldt voor de programmering, maar ook voor de bijbehorende horeca en culturele evenementen. Van belang is dat de Cacaofabriek van en voor Helmonders is. Het moet een laagdrempelige voorziening zijn, waarbij een aanbod wordt gepresenteerd waarin iedere Helmonder zich kan herkennen en waar iedere Helmonder zich thuis voelt. Dit betekent een aanbod voor jong en oud, maar ook een aanbod voor en door de stad. De stad maakt de Cacaofabriek. Het is een multifunctioneel gebouw dat voor meerdere doelen kan worden gebruikt. Binnen Helmond zijn professionals, maar ook zeer bekwame vrijwilligers die weten wat er in de stad speelt en wat mogelijk is.
- c) Het poppodium dient meer met en door de stad geprogrammeerd te worden, met specifieke aandacht



- voor programmering voor jongeren. De programmeringskracht van de stad dient gebruikt te worden.
- d) Het kunstenaarsinitiatief DNCF in de Cacaofabriek is verantwoordelijk voor een aanbod beeldende kunst. Van deze stichting wordt gemeentelijk verwacht dat ze als vrijwilligersinitiatief een toevoeging levert aan het culturele aanbod van de stichting SCH. De gemeente faciliteert dit met subsidie in huisvesting en exploitatie. Voor het kunstenaarsinitiatief DNCF stellen wij dan ook geen extra financiële middelen voor professionalisering voor omdat wij uitgaan van het eerdere ambitieniveau op basis van vrijwilligers. Mocht DNCF toch kiezen voor een hoger ambitieniveau, dan komen de middelen hiervoor uit de markt en samenleving.
 - e) Door het nieuwe bestuur van SCH wordt een nieuwe directeur aangetrokken in een parallelle procedure voor de vacature directeur Speelhuis; wij gaan uit van een personele unie voor wat betreft het directeurschap.
 - f) Maximaal inzetten op het benutten met mogelijke synergievoordelen van een samenwerking tussen de Cacaofabriek en het Speelhuis.
 - g) De horeca dient door het nieuwe bestuur SCH op een transparante wijze, door middel van een meervoudig onderhandse aanbesteding, gegund te worden. Uitgangspunt is omzet gerelateerde verhuur.
 - h) Van de culturele functies ondersteunende commerciële horeca verwachten wij een substantiële bijdrage in de exploitatie en aan het functioneren van het cultuurconcept als geheel.
 - i) Een toename van bezoekersaantallen zal het meetbare resultaat moeten zijn van de extra financiële inspanning, dit met dito financieel rendement.

In de toekomst kan onderzocht worden in hoeverre het raadzaam is om SCH te laten samengaan met het Speelhuis. Financieel zijn hier synergievoordelen te behalen. Hiertoe kan een nieuwe stichting of bv/nv worden opgericht, dan wel kan het Speelhuis worden overgebracht naar SCH.

Hiertoe is evenwel een goede basis voor de Cacaofabriek nodig, alsmede leidt verzelfstandiging van het Speelhuis tot een ontvlechting uit de gemeentelijke organisatie. Speciale aandacht dient er dan ook te zijn voor personeel dat overgaat naar een nieuwe entiteit.

Toelichting financiën:

Het jaar 2014

Op basis van de huidige inzichten zal SCH het boekjaar 2014 afsluiten met een negatief bedrijfsresultaat van ca. € 210.000. De financiële positie van de stichting is zodanig dat zij niet in staat is om dit bedrijfsresultaat op te vangen. Het niet verstrekken van deze aanvullende subsidie zal naar zeer grote waarschijnlijkheid leiden tot een faillissement van de stichting.

Het voorstel is om een aanvullende subsidie te verstrekken aan de stichting ter hoogte van dit negatieve resultaat, waardoor het bedrijfsresultaat 2014 op nul uitkomt. De Cacaofabriek is in december 2013 opgeleverd. Daarmee zouden in eerste instantie de eerste kapitaallasten in 2014 worden doorberekend aan de gemeentelijke jaarrekening, waarvoor ook budget in de begroting 2014 was opgenomen. Doordat de feitelijke ingebruikname pas maart 2014 heeft plaatsgevonden, zal de afschrijving een jaar later aanvangen, dus in 2015. Daarmee zal het budget voor de kapitaallasten in 2014 niet benut worden en resteert er daarop ca. € 210.000. Dit budget kan aangewend worden voor de extra subsidie in 2014.

Het jaar 2015 en later Inmiddels is gebleken dat het voortbestaan van de culturele hotspot Cacaofabriek en de Stichting Cultuurpromotie Helmond niet mogelijk is zonder een financiële impuls. De benodigde omvang van deze impuls is nog niet bepaald, ook de beoogde dekking zal nog gezien moeten worden. Met het bevoorschotten van de gehele subsidie 2015 en het extra subsidiëren over 2014, is de verwachting dat het Stichtingsbestuur aan haar financiële verplichtingen kan voldoen tot medio 2015. Om een integrale afweging te kunnen maken over de inzet van nieuwe middelen en de relatie te kunnen leggen met de beoogde bezuinigingen op het culturele vlak, zal in de voorjaarsnota 2015 een voorstel worden opgenomen over de Stichting Cultuurpromotie Helmond voor de jaren 2015 en later.

Voor 2015 wordt de bereidheid aan u gevraagd om het tekort aan te vullen vanuit gemeentelijke middelen tot een maximum van € 360.000,-. Dit bedrag is gebaseerd op het op 9 januari door het bestuur aangeboden bedrijfsplan waar in 2015 voor SCH (excl. DNCF) een tekort van € 360.000,- is begroot. Dit bedrag uit het aangeboden bedrijfsplan wordt als de meest negatieve variant beschouwd. Uiteraard in de wetenschap dat het aangeboden bedrijfsplan niet volledig wordt onderschreven, maar het op dit moment de enige begroting voor 2015 is.

Wij stellen u voor te beslissen conform bijgaand concept besluit.



Het advies van de commissie Omgeving zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
de burgemeester
mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel

de secretaris
mr. drs. A.P.M. ter Voert



De raad van de gemeente Helmond;
Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 januari 2015;
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

1. **Kennis te nemen van het voornemen om een aanvullende subsidie te verlenen aan de Stichting Cultuurpromotie Helmond van ca. € 210.000,- ter aanzuivering van het tekort 2014.**
2. **Als dekking van deze aanvullende subsidie het gemeentelijk exploitatiebudget Cacaofabriek aan te wenden, waarop dit bedrag als gevolg van latere aanvang van afschrijvingen nog beschikbaar is.**
3. **De bereidheid naar het nieuwe stichtingsbestuur uit te spreken om het tekort van 2015 aan te vullen, op basis van het door hen op te stellen bedrijfsplan, met gemeentelijke middelen met een maximum van € 360.000,-. Dit wordt via de voorjaarsnota 2015 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.**
4. **In te stemmen met het voortzetten van de dragende functie voor de Cacaofabriek door de Stichting Cultuurpromotie Helmond. Hierbij wordt gekozen voor de huidige juridische rechtsvorm met een nieuw stichtingsbestuur in combinatie met intensief toezicht.**
5. **Kennis te nemen van de opdracht aan het nieuwe bestuur om te komen tot een aangepast bedrijfsplan voor 8 mei 2015 met daarin een sluitende exploitatie zonder extra subsidies met ingang van 1-1-2019. Daarbij is er ruimte om het cultuurconcept aan te passen binnen de culturele kaders en overige randvoorwaarden.**

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 3 februari 2015.

De raad voornoemd,
de voorzitter

de griffier